

PAX Vredesweek Inspiratiebijeenkomst 27 mei

Gastheer: Edwin Ruigrok (PAX)

Ca 35 deelnemers

18.30-20.30 Online via Zoom

INLEIDING THEMA EN PROGRAMMA

Op weg naar een inclusieve samenleving. Hoe meer je over de inclusieve samenleving denkt hoe meer je je realiseert hoeveel mensen buiten de boot vallen. In de geschiedenis en in het heden zijn er mechanismen van insluiting en uitsluiting. Op welke gronden sluiten we in, sluiten we uit en als we in willen sluiten hoe doen we dat dan?

Deelnemers worden uitgenodigd om hun contactgegevens uit te wisselen en eventueel achter te laten in de chat.

COLUMN BRAM GRANDIA *WIJ WEIGEREN ELKAARS VIJAND TE ZIJN*

Bram verwijst naar het door hem stuk gelezen boek van Feitse Boerwinkel: *inclusieve veiligheid. Een andere tijd vraagt om een ander denken* (1966). Inclusief denken is geen onverschilligheid voor de waarheid maar veronderstelt een hartstochtelijk zoeken ernaar. Op initiatief van Duitse kerken verschijnt een publicatie: *Veiligheid op nieuw denken*, wat in Nederland door Kerk en Vrede wordt verspreid als *Veiligheid. Hoe dan?* Hoe kom je op een duurzame vrede? Om te gaan van het MAD (Mutual Assured Destruction) naar MAT (Mutual Assured Trust). Realistisch? In elke situatie moeten we het beste nastreven. Bram ziet het idealisme in zijn dochter (binnen defensie) als ook zijn dochter dat in hem ziet. Oorlogen kosten miljarden en maken chaos groter. Bram heeft een persoonlijke geschiedenis met Israël Palestina en is dat nu aan het beschrijven. Hij heeft met andere predikanten een oproep gedaan aan de PKN om een schuldbelijdenis te doen naar de Palestijnse bevolking. 'Ideaalbeelden sneuvelden toen ik mij verdiepte in IPA. Inspiratie door Daoud Nassar (van de Tent of nations): *wij weigeren elkaars vijand te zijn*. Bram vroeg Daoud: *wat deed jij toen je de bommen zag vallen?* Daoud: *Ik was woedend pakte een schop en ging een waterput graven*. Yehouda Shaul, *breaking the silence*, voormalig militair: keek in de spiegel: 'ik moet aan de wereld vertellen wat we hebben gedaan'. Hij is voor Bram een voorbeeld van inclusief denken. 'Kritisch op ons zijn is het beste pro-Israël standpunt dat je kunt hebben', citeert Bram Shaul.

MARIANNE MOOR: *DE KUNST VAN HET INSLUITEN*

Ugandese rebellengroep De Lords Resistance army (LRA) heeft als leider Joseph Kony die is aangeklaagd door het Internationaal Starfhof ICC. Na het mislukte vredesproces in 2005 is de LRA Congo ingetrokken en zette daar haar terreur voort. In 2010 waren er hevige bloedbaden. Nog steeds lopen kleine groepjes van de LRA rond. In de periode van 2008 zijn veel kinderen ontvoerd die nog steeds deel uitmaken van de LRA. PAX stimuleert soldaten te deserteren.

Insluiten op gemeenschapsniveau. Kinderen die die ontvoerd zijn en nu deserteren. Gemeenschap heeft een enorme capaciteit om te vergeven. Jongetje had maandenlang door zuid soedan gelopen, 8 jaar ouder geworden. Vader haalt hem op bij de grens. Vader draagt hem 10 km op de schouders terug. Na een paar maanden komt de klap. Mannen zijn getraumatiseerd. Deserteurs worden dan ook buitengesloten en mishandeld. De enem gemeenschap lukt dat wel en de andere niet. Drie punten. Gemeenschappen die kunnen beleven en herbeleven komen er beter uit. Slachtoffers en adders zijn nooit goed herdacht. Ontvoerders konden in dorpsritueel konden hun verhaal kwijt. Dit is een doorbraak. De geesten van de doden waren zo boos, maar nu we ons hebben laten horen zijn de geesten van de overledenen tevreden. Tweede punt is amen emotioneel weerstand opbouwen. Een voorbeeld. Ik vraag aan deserteurs. Waarom

ben je ertoe gekomen om te ontsnappen met alle risico's van dien. Mensen zijn opgegroeid in een bepaald waarden patroon. Na een paar maanden klopt het niet, dit kan niet goed zijn, ondanks hersenspoeling. Mijn vader riep ons met de burens bij elkaar om samen te eten: goed opschieten met broertjes en zusjes en met de burens, en als er een probleem is dan het uitspreken en oplossen. Dit contrasteerde zo heftig met het LRA regime. Het derde wat ik zie is het vermogen om samen te handelen. Het zijn altijd maar een handje vol leiders die het voortouw nemen. Sommigen krijgen veel steun, legitimiteit, maar ander worden steeds tegengesproken. Als er weer een inval is van andere groepen, plotselinge gebeurtenis. Gemeenschappen die onmiddellijk de machetes pakken en gemeenschappen die veel meer in staat zijn om het stamhoofd onder druk te zetten om anders te handelen. Gedragen worden door de gemeenschap is cruciaal voor adequaat handelen. Dit kan ons ook gebeuren. Er lijkt in Nederland een superioriteitsgevoel, dat wij niet zo snel een agressieve reactie zullen hebben. Ondermijnen van de rechtsstaat in Colombia voelt voor veel Nederlanders als een ver van mijn bed show. Maar ook daar zijn sterke normen en waarden, onze samenleving is brozer dan we denken. Als we niet werken aan vormen van weerbaarheid, samen beleven, samen handelen.

Ook onze samenleving is kwetsbaar en broos. Daar moeten we aan blijven werken.

JAN ZWART: VIJF STAPPEN NAAR EEN INCLUSIEVE SAMENLEVING

Jan is actief in het Apostolisch genootschap en al lange tijd betrokken bij PAX. Hij neemt ons mee terug naar Nederland waar we met dit thema in de Vredesweek aan de slag willen gaan. Jan waardeert de voorbeelden uit Israël en Palestina en Congo en betreft de lessen ook op Nederland. 'Zonder dat ik het merk kan ik iemand uitsluiten. Leef je in, vraag aan de ander of je mag zien wat die ander ziet. Er zijn onbewuste witte privileges. Dat vraagt soms om een radicaal besluit'. Jan benadrukt het belang van mensen om ons heen die ons een spiegel kunnen voorhouden: een dochter van 24 die *woke* is helpt.

De verdiepingstekst van PAX over het thema van de Vredesweek 2021 begint met een citaat van het gedicht *The hill we climb* van Amanda Gorman. Het gaat over de aanmoediging om moedig te zijn in het brengen van het licht in de oneindige schaduwen die vallen over mensen in deze wereld. Schaduwen van onrecht, mensontering, onderdrukking en uitsluiting. Ver weg en heel dichtbij. En dan de vraag van Amanda: Waar kunnen we het licht vinden?

In 1963 deelde Martin Luther King zijn droom met de wereld en schetste daarmee een vergezicht van vrijheid en gelijkheid. De weg naar het 'free at last' vraagt een visie op mens zijn, een visie op samenleven waarin elk ander tot 'familie' gemaakt is: wezenlijk broeder- en zusterschap.

Maar hoe zit het? Breng ik dit gevoel van basale verbondenheid ook in praktijk? Om dit ideaal te werken moet een prijs betaald worden. Het vraagt een bewijs aan elk mens die ik tref, bij ieder, ongemakkelijk verschil. Zonder dat ik het mij bewust ben kan ik anderen uitsluiten en mij zelfs racistisch gedragen. Door het stellig uiten van mijn mening, mijn oordeel, mijn witte privileges, mijn dominantie en ook door mijn zwijgen. Want hoewel ik er helemaal niet op uit ben om een ander de mond te snoeren, is dit, hoe onplezierig ook, óók mijn waarheid. Gelukkig kan ik mijn gedrag, omdat ik me ervan bewust ben, veranderen. Dat wil ik en dat doe ik. Dit vraagt om een radicaal besluit.

Terug naar de vraag over het vinden van 'het licht'?

De verdiepingstekst voor de Vredesweek 2021 eindigt met het noemen van dat licht, wat verborgen is in de uitdaging om:

- 1) Elkaar op te zoeken
- 2) Elkaar weten te vinden
- 3) Elkaar het woord geven

- 4) Naar elkaar te luisteren
- 5) Met elkaar samen te werken

Door daadwerkelijke uitvoering van deze uiterst concrete opdrachten wordt een kleurrijke toekomst zichtbaar. Als wij werkelijk geloven in gelijkwaardigheid, kan de beëindiging van racisme of ongelijkheid geen inzet van een debat zijn, maar moet het onderwerp van gesprek zijn. Als we kunnen luisteren, in openheid en zonder defensieve reflexen, kunnen we ons gedrag aanpassen met als doel tot gelijkwaardig en inclusief samenleven te komen. Want wat op het spel staat, is *the brotherhood of man*. De verbondenheid waarin de pijn van een ander, mijn pijn is. Dat gaat veel verder dan tolerantie en verdraagzaamheid: je moet de ander echt willen begrijpen!

Het begint dus met elkaar op te zoeken. Nodig elkaar uit. Ga niet zitten wachten maar doe het. Wees gastvrij en vergeet niemand. Weet elkaar te vinden door je te verdiepen in elkaars achtergrond. Waar woon je, wat is zijn of haar passie, wat beweegt je? Ga in gesprek met elkaar en luister echt naar de ander. Mag ik naast je staan en zien wat jij ziet, mag ik met je meevoelen? Het gaat dwars door me heen, als ik lees dat vaders hun jonge kinderen zich moeten voorbereiden op het racisme dat ze gaan tegenkomen. Dan vraag ik me af wanneer *ik* geweigerd ben voor een stage of wanneer *mijn* sollicitatiebrief opzij is gelegd, omdat mijn naam niet wit genoeg was.

Het 5^e punt gaat over samenwerken en is misschien wel het meest vruchtbare. Samen iets creëren is een fikse uitdaging. Maar de uitkomst ervan, als je de voorgaande stappen hebt kunnen maken, is het meest bijzondere. (Vredesweek Alkmaar)

'Free at last' betekent dat je pas echt vrij kunt zijn, als je gekend bent in wie jij bent. Vrij om te groeien, vrij om te leven, vrij om te ademen (1 jaar na George Floyd)

De vraag is of we *enerzijds* durven te zoeken naar wat ons verbindt in plaats van onze meningen tegenover elkaar te stellen en *anderzijds* de verschillen tussen mensen voluit erkennen en omarmen. Er bestaan zoveel vormen van betrokkenheid die zich niet laten definiëren door een simpel voor of tegen. Laten we het grijze gebied glans geven misschien wel door het voortaan zilver te noemen. En vooral, laten we geen tijd verliezen.

Ons leven doet ertoe.

Deze dag doet ertoe.

Dit moment doet ertoe.

Wees zichtbaar, vertel van je droom en beken kleur.

Open de deur naar vrede en vrijheid voor iedereen.

Over 'licht zijn en brengen' gesproken. De schrijver van het boek Genesis begint ermee in de derde regel: Er moet licht komen. Het is de opdracht die een leven lang meegaat en doorgegeven zal moeten worden.

Op basis van deze inspirerende bijdragen hebben de deelnemers in groepjes van 5 met elkaar uitgewisseld.

Deel 2: activiteiten voor de Vredesweek

In het tweede gedeelte over de activiteiten hebben we twee inleidende bijdragen gehad.

PETER VAN HELDEN: ONTWAPENINGSDAG

Peter is al jaren betrokken bij PAX via de Avv van het beraad van kerken en platform voor religies en levensbeschouwing. Nav WoP ontstond Vrouwen voor Vrede, en kwamen anderen erbij, en zij wilden een concrete actie om wapens in te leveren. De gemeente reageerde hier enthousiast op. IN Den Bosch is

wapenbezit een zorg. Jongeren worden door de gemeente gevraagd hoe ze de veiligheid in de stad ervaren en hoe dat verbeterd kan worden. Avv bezoeken/ontmoeting van jongerenwerkers. Peter benadrukt dat het probleem van wapenbezit niet alleen in grote steden aanwezig is, maar ook op het platteland. In Noord-Brabant bijvoorbeeld is drugsgerelateerd geweld ook op het platte land een toenemend probleem. De internationale dag van Vrede van de VN 21 september, valt dit jaar middenin de Vredesweek en lijkt Peter een geschikte dag. Vanzelfsprekend heeft deze actie meer succes als meer ambassades van Vrede deze in hun gemeente ook zouden oppakken.

De uitdaging om heel concreet wapens in te leveren!...

De uitdaging voor burgemeesters om anoniem wapens te laten inleveren....

De uitdaging om het te hebben over ontwapenende acties en gewelddoos verzet...

De uitdaging om een signaal af te geven aan een samenleving, waar steeds vaker geweld wordt gebruikt, fysiek en verbaal...

Peter stelt voor:

- Neem de actie uit andere steden over en verzoek de burgemeester van je eigen stad om een inleveringsevent te organiseren
- Verzamel ontwapenende verhalen uit ieders ervaring, traditie, geschiedenis en maak er een boekje van
- Een vredeswandeling door je stad; deze keer speel je op de hoeken en pleinen in sketches een paar ontwapenende verhalen na
- Betrek opleidingen voor beveiligers erbij, studenten en docenten, die dagelijks met geweld en wapens dealen
- Zoek symbolische plekken in je stad of omgeving en organiseer er muziek, voordrachten, flyeracties.
- Laat je eigen fantasie los en je krijgt idee na idee...

Voorbeelden van ontwapenende acties

- Demonstranten in Myanmar hielden eieren omhoog. Het was rond Pasen. Eieren tegen kogels. Eieren tegen granaten. Eieren van hoop op nieuw begin, leven. Eieren als teken ook van breekbaarheid en kwetsbaarheid.
- Een andere geweldloze en ontwapenende actie was het rood verven van straten en pleinen, op die plekken, waar bloed had gevloeid van ongewapende demonstranten, mannen, vrouwen, kinderen. De aanklacht van het bloed van Abel dat schreeuwt van de aardbodem, dat schreeuwt vanaf het kruis op Golgotha, bloed van onschuldigen. Indrukwekkend, symbolisch krachtig.
- Een derde actie: een monnik bij een demonstratie, die tegen de oprukkende en dreigende politieagenten zegt: Als je gaat schieten, schiet mij dan als eerste. Moedig. Het herinnert aan Martin Luther Kings acties. Dit keer dropen de agenten af.

Reacties en informatie: petervanhelden87@gmail.com

ANNEKE NUSSELDER: WALK OF PEACE ZWOLLE

Vorig jaar werd de Walk of Peace in de binnenstad gehouden. Dit jaar in de buitenwijk de Dieze. We hebben al veel contacten opgedaan in de wijk waar ook veel activiteiten plaatsvinden. Er is een school met vele nationaliteiten, waar de start zal plaatsvinden. Een km of drie zal de wandeling in beslag nemen. Monument van bombardement van de WOII. Er is nog iemand die het heeft meegemaakt. Artikel 1 heeft kantoor in de wijk. Er is een Baptistengemeente. Vluchtelingenwerk heeft er een ruimte. Meestal 70 mensen lopen mee in Zwolle. We willen dit jaar in kleinere groepen van 6 of 7 mensen lopen. Het Leger des heils doet ook mee. Een alevitische gemeenschap heeft haar verenigingsgebouw hier.. Bij de Ulumoskee is de WoP vorig jaar langs geweest. De alevieten hebben veel last van discriminatie en ze zijn erg blij opgenomen te zijn in het programma dit jaar. Ook een dagbesteding voor mensen met een

psychiatrische achtergrond en ook daar is interesse tot samenwerking. De stadsdichter, een jonge vrouw die gaat een gedicht maken. Ook een stadsverteller. Doel van de WoP is dat mensen meer verbinding met elkaar gaan voelen en met de stad. Dat je oog en oor hebt voor elkaar. Bewust zoeken we de contacten buiten de kerken. Kerken zijn belangrijk, maar vrede nastreven kan op verschillende manieren. Op de website van PAX en de Raad van kerken vind je een handleiding voor het organiseren van een Walk of Peace. [pax-walkofpeace-boekje.pdf \(raadvankerken.nl\)](#)

UITWISSELING

Drie keer zijn de deelnemers in kleine groepjes van drie personen bij elkaar gekomen om activiteiten en naam en adres uit te wisselen. De namen en adressen die in de chat zijn geschreven zijn opgenomen in de annex.

Voorbeeld: In een subgroepje werden er wat concrete ideeën voor activiteiten uitgewisseld. Zoals:

- In Amersfoort zoeken ze een samenwerking met basisscholen en willen ze een tentoonstelling opzetten met kindertekeningen. Centraal staat de vraag: wat doe jij voor vrede in jouw buurt?
- In Enschede organiseren ze een verhalenavond over hoe je zelf insluiting of uitsluiting hebt ervaren. Al die verhalen worden uiteindelijk gebundeld.
- AVV Vlaardingen probeert ICAN en PAX financieel te helpen bij -De International Campaign to Abolish Nuclear Weapons (ICAN) en PAX met de wereldwijde campagne van vredesorganisaties om de Nederlandse en andere regeringen op te roepen te werken aan een verdrag dat leidt tot de wereldwijde afschaffing van kernwapens. <https://nonukes.nl/> De financiering viel voorbij de jaar voor PAX voor een groot gedeelte weg, Len Munnik en PAX startten een hulpprogramma. Wij gaan daar op in: draag (met anderen in de familie) een steentje bij - voor € 10,00. Samen maken we van de verkochte steentjes een vredesymbool bij de herdenking op 6 augustus.
- Stolpersteine: [Dit is waarom die kleine goudkleurige tegeltjes in de stoep liggen - indebuurt Rotterdam](#)

Extra tips:

- Je wilt zelf aan de slag om fondsen te werven, maar waar te beginnen? [Zie onze toolkit voor fondsenwerving.](#)
- Natuurlijk wil je dat zoveel mogelijk mensen op de hoogte zijn van jullie vredesweekprogramma. [Maar hoe bereik je jullie publiek op de beste manier?](#)
- Op zoek naar filmtips? Hierbij [een lijst van titels](#) die goed bij het Vredesweekthema van dit jaar passen.
- Op zoek naar inspiratie voor activiteiten die coronaproof zijn? Hier een [menukaart](#) met allerlei verschillende ideeën.
- Bekijk het [onderwijsmateriaal](#) dat we speciaal voor de Vredesweek geselecteerd hebben.